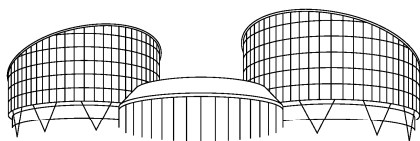

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA I.C. ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 36934/08)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

24 mai 2016

DEFINITIVĂ

24.08.2016

*Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Aceasta poate suferi modificări de formă.*

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

În cauza I.C. împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

András Sajó, *președinte*,

Boštjan M. Zupančič,

Nona Tsotsoria,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Egidijus Kūris,

Iulia Motoc,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *judcători*,

și Marialena Tsirli, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 3 mai 2016,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 36934/08 îndreptată împotriva României, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), prin care un resortisant român, I.C. („reclamanta”), a sesizat Curtea la 14 iulie 2008.

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanta s-a plâns că autoritățile române nu au efectuat o anchetă eficientă privind violul comis asupra sa pe când avea 14 ani, ceea ce constituie o încălcare a obligației lor pozitive de a o proteja de tratamente inumane și degradante.

4. La 6 noiembrie 2013, cererea a fost comunicată Guvernului și s-a luat decizia de a autoriza păstrarea anonimului reclamantei, conform art. 47 § 4 din Regulamentul Curții.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamanta s-a născut în 1992 și locuiește în Cotiglet, România. La momentul faptelor în litigiu, avea vârsta de 14 ani și 4 luni.

A. Evenimentele din 13 ianuarie 2007

6. La 13 ianuarie 2007, reclamanta se afla la un priveghi în satul său. În jurul ore 20:00, a plecat împreună cu două prietene – P.A. (10 ani) și Z.F.D. (14 ani) – să aducă apă potabilă de la un vecin. Pe drum, trei băieți – M.I.C. (15 ani), M.S. (15 ani) și M.C.S. (16 ani) – le-au abordat pe fete. M.I.C. i-a tras brațul reclamantei la spate, a prins-o de cap și i-a spus să meargă cu el. Băieții au dus-o în grădina unei clădiri părăsite aflate în apropiere, unde aștepta M.C. (un bărbat de 22 de ani).

7. Cei trei băieți au plecat. M.C. a împins-o pe reclamantă la pământ, a dezbrăcat-o parțial și a întreținut relații sexuale cu ea. Între timp, un alt bărbat – A.C.L. (26 de ani) – a ajuns la locul fetei și a încercat să întrețină relații sexuale cu reclamanta, dar era incapabil din punct de vedere fiziologic. Tot acolo mai era un al treilea bărbat – V.F. (30 de ani). Și acesta a avut intenția să întrețină relații sexuale cu reclamanta, dar în cele din urmă a decis să o ajute să se ridice, să se curețe și să se îmbrace, după care a însoțit-o înapoi la casa unde se ținea priveghiul. După 20 de minute a venit tatăl reclamantei să o caute, iar aceasta i-a spus că a fost violată. Tatăl fetei a alertat imediat poliția.

B. Examinarea medicală ulterioară a reclamantei

8. Reclamanta a fost supusă unei examinări medico-legale la 14 ianuarie 2007. Conform raportului de expertiză medico-legală ulterior, nu existau semne de leziuni traumatice pe corpul reclamantei și nu s-a depistat spermă. Medicul legist a constatat semne de patologie care ar fi putut fi rezultatul actului sexual. În final, medicul a menționat că reclamanta se afla într-o stare de anxietate și teamă și a recomandat consiliere psihologică și, eventual, un examen neuropsihiatric.

9. La 15 februarie 2007, reclamanta a fost internată în Spitalul Clinic de Neurologie și Psihiatrie Oradea („Spitalul de Psihiatrie Oradea”). În foaia de observație clinică generală s-a menționat că reclamanta a solicitat tratament deoarece a fost violată. A fost diagnosticată cu anxietate legată de stres, iritabilitate, tulburări de somn, dizabilitate intelectuală ușoară (IQ de 68) și infestare cu păduchi. I s-a prescris tratament cu anxiolitice și antidepressive și, având o stare ușor îmbunătățită, a fost externată la 20 februarie 2007.

10. La 5 martie 2007, la cererea tatălui reclamantei, s-a efectuat un supliment de expertiză medico-legală. S-a consemnat că reclamanta prezenta o tulburare psihologică provocată de o traumă fizică și psihologică la care fusese expusă la 13 ianuarie 2007. Medicul a reținut că, potrivit documentelor prezentate de Spitalul de Psihiatrie Oradea, starea reclamantei a necesitat 14 zile de îngrijire medicală. Nu s-au depistat semne de sarcină.

11. La 24 aprilie 2007, reclamanta a fost internată din nou la Spitalul de Psihiatrie Oradea. Conform foii de observație clinică generală, starea sa de

sănătate se ameliorea ușor, dar începuse să aibă dureri de cap. A fost externată a doua zi, cu recomandarea să continue tratamentul inițial și să revină pentru analize suplimentare la sfârșitul lunii mai.

12. În iulie 2007, reclamanta a fost din nou internată în Spitalul de Psihiatrie Oradea pentru 14 zile, cu simptome incluzând cefalee frontală, depresie, lacrimație și sentimente de izolare socială. A fost diagnosticată cu tulburare emoțională, tulburare de somn și anemie, printre alte afecțiuni. A primit tratament cu medicamente neurotrope, anxiolitice și vitamine. Medicii au prescris tratament ulterior cu medicamente neurotrope și anxiolitice până la o examinare ulterioară, programată pentru luna septembrie.

C. Urmărirea penală

13. La 14 ianuarie 2007, reclamanta, însoțită de tatăl său, a depus plângere oficială la poliție. În aceeași zi, a dat o declarație scrisă despre evenimentele din ziua anterioară, acuzându-i pe cei trei bărbați adulți implicați în viol. De asemenea, a menționat că, pe tot drumul spre casa părăsită, M.I.C. și M.S. au ținut-o de brațe și gât, nelăsând-o să plece, și au amenințat-o cu bătaia dacă strigă după ajutor. Polițiștii i-au însoțit pe reclamantă și pe tatăl său la locul faptei și au făcut planșe fotografice. Nu s-au găsit obiecte sau alte probe.

14. Ulterior, în aceeași zi, M.C. și M.I.C. au dat declarații scrise la poliție. M.C. a declarat că nu a constrâns-o în niciun fel pe reclamantă și că nu știa că aceasta avea mai puțin de 15 ani. A susținut că a văzut-o pe reclamantă la priveghi și a invitat-o să meargă cu el la casa părăsită, lucru pe care aceasta l-a făcut de bunăvoie. Ulterior actului sexual consimțit cu reclamanta, a lăsat-o în compania lui M.C.S. și s-a întors la priveghi. M.I.C. a negat orice implicare în evenimente, declarând că nu a ieșit din casa în care s-a ținut priveghiul.

15. La 15 ianuarie 2007, A.C.L., V.F. și M.C.S. au dat declarații la poliție.

16. A.C.L. a declarat că în seara zilei de 13 ianuarie 2007 era în trecere pe lângă casa părăsită când a auzit zgomote dinspre grădină. A decis să intre să vadă ce se întâmplă. Acolo l-a găsit pe V.F., care i-a spus că M.C. era acolo cu o fată. L-a văzut pe M.C. deasupra reclamantei, făcând sex. După ce a terminat, M.C. l-a chemat să facă la fel. A încercat, dar era incapabil din punct de vedere fiziologic să facă sex, așa că s-a ridicat și s-a îmbrăcat la loc. A plecat împreună cu M.C., care îl aștepta în apropiere.

17. M.C.S. a declarat că a văzut cum M.I.C. a apucat și a răsucit brațul reclamantei și a plecat cu ea de la priveghi. S-a ținut după ei împreună cu M.S., dar a primit un apel telefonic și a luat-o pe altă parte.

18. În declarația sa, V.F. a susținut că era la priveghi când frații reclamantei l-au rugat să îi ajute să își caute sora. A plecat singur și a mers la casa părăsită, unde a văzut-o pe reclamantă împreună cu M.C. Tot acolo era și A.C.L. În acel moment, i-a sunat telefonul, așa că nu a acordat atenție celor trei persoane. Când a terminat de vorbit la telefon, a auzit-o pe reclamantă

chemându-l și s-a dus la ea. Era singură, întinsă pe podea, dezbrăcată de la brâu în jos. A întrebat-o ce s-a întâmplat, dar aceasta nu a spus nimic. Când aceasta i-a zis să vină mai aproape, el a început să o sărute și a vrut să facă sex cu ea, dar s-a jenat pentru asta, așa că a ajutat-o să se îmbrace și să își curețe haina de noroi, după care a însoțit-o înapoi la priveghi.

19. La 17 ianuarie 2007, cele două prietene ale reclamantei au dat declarații la poliție. Acestea au menționat că M.I.C., M.S. și M.C.S. s-au apropiat de reclamantă, i-au răsucit brațul la spate și au luat-o cu ei. Când s-a întors la priveghi, reclamanta nu le-a spus unde a fost. P.A. a mai declarat că a auzit-o pe reclamantă strigând la cei trei băieți să o lase în pace. Z.F. i-a văzut, de asemenea, pe cei trei băieți înconjurând-o pe reclamantă și luând-o cu ei.

20. Reclamanta a prezentat o altă descriere detaliată a faptelor într-o declarație întocmită la 18 ianuarie 2007. A repetat că cei trei băieți au forțat-o să meargă cu ei fără să spună unde o duc, așa că nu știa ce se întâmplă. Odată ajunși la casa părăsită, l-au găsit acolo pe M.C., care a amenințat că o bate dacă nu acceptă să facă sex cu el. Aceasta a mai precizat că M.C.S. a ținut-o acolo cu forța până când M.C. a violat-o a doua oară. Apoi au venit A.C.L. și V.F. și au încercat să o violeze, dar nu au reușit, V.F. fiind cel care a ajutat-o în cele din urmă să plece de la locul incidentului. În final, a menționat că nu mai făcuse sex până la incidentul din 13 ianuarie și că M.C., A.C.L. și V.F. o cunoșteau și știau ce vârstă are.

21. La 22 ianuarie 2007, M.S. a declarat la poliție că l-a auzit pe M.C. cerându-i lui M.I.C. să o ducă pe reclamantă la casa părăsită fără să îi spună de ce. Când fetele au ieșit din casa unde se ținea priveghiul, l-a văzut pe M.I.C. ducându-se după ele și apucându-o pe reclamantă de cap, răsucindu-i brațul la spate și ducându-o în direcția casei părăsite. A negat că a atins-o pe reclamantă sau că a vorbit cu ea. Nu a făcut decât să meargă în spatele acesteia și să își continue drumul pe lângă casa părăsită. M.C.S. a prezentat aceeași versiune asupra faptelor.

22. M.C.S. a fost audiat din nou la 22 ianuarie 2007, când a revenit asupra declarației inițiale și a declarat la poliție că M.C. le-a cerut lui, lui M.S. și M.C.S. să o „prindă” pe reclamantă și să o ducă la casa părăsită. Apoi a recunoscut că a apucat-o de brațe, dar a susținut că după aceea reclamanta a mers cu el de bunăvoie.

23. La 6 februarie 2007, poliția a luat noi declarații de la cei implicați în evenimente, care și-au reiterat declarațiile anterioare. În plus, toți bărbații audiați au declarat că știau cu certitudine că reclamanta a mai făcut sex cu alți bărbați și că nu cunoșteau vârsta ei la momentul respectiv.

24. La 2 martie 2007, dosarul cauzei a fost trimis la Parchetul de pe lângă Tribunalul Județean Bihor în vederea continuării cercetării penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de act sexual cu un minor.

25. La 26 aprilie 2007, reclamanta a dat o declarație în fața procurorului și a solicitat ca M.C., A.C.L., M.I.C., M.C.S. și M.S. să fie cercetați penal pentru viol și complicitate la viol.

26. M.C. și A.C.L. au dat de asemenea scurte declarații în fața procurorului. M.C. a susținut cu această ocazie că reclamanta a fost cea care i-a trimis vorbă prin intermediul lui M.I.C. că dorește să se întâlnească cu el. A.C.L. a declarat că știa că reclamanta mai făcuse sex înainte și că avea rezultate slabe la învățătură.

27. La 23 mai 2007, procurorul a dispus trimiterea în judecată a lui M.C. pentru săvârșirea infracțiunii de act sexual cu un minor, precum și a lui A.C.L. pentru tentativa de a săvârși aceeași infracțiune. Procurorul și-a întemeiat decizia pe următoarele fapte: cei doi bărbați au declarat că nu au constrâns-o în niciun fel pe reclamantă; certificatul medico-legal nu atesta niciun semn de violență pe corpul reclamantei; la întoarcerea sa la priveghi, reclamanta nu le-a spus prietenelor ei ce a pățit. În baza acestor elemente, s-a considerat că reclamanta a consimțit la actul sexual cu M.C. și A.C.L. Martorii – M.I.C., M.C.S. și M.S. – nu cunoșteau intențiile lui M.C. și, prin urmare, s-a considerat că nu erau răspunzători penal în această cauză. S-a dispus încetarea urmăririi penale față de V.F. pe motiv că acesta nu a întreținut un act sexual cu reclamanta.

D. Procesul

28. Judecătoria Beiuș a stabilit un prim termen în această cauză la 15 iunie 2007. Reclamanta a subliniat în fața instanței că M.C. a întreținut două acte sexuale cu ea fără consimțământul ei. În sprijinul susținerilor sale, a prezentat copii după rapoartele de expertiză medico-legală menționate la pct. 8-11 supra. De asemenea, a solicitat despăgubiri civile pentru suferința cauzată de faptele celor doi inculpați.

29. M.C. a declarat în fața instanței că, atunci când a ajuns la priveghi, M.I.C. i-a spus că reclamanta îl așteaptă la casa părăsită. Când a ajuns la locul de întâlnire, reclamanta a început să îl sărute și l-a rugat să meargă cu ea în spatele grădinii, departe de drum. Apoi s-au întins pe haina lui, iar reclamanta a început să se dezbrace. Au întreținut relații sexuale, care au fost consimțite. A făcut-o pentru că V.F. i-a spus mai demult că a făcut sex cu reclamanta în trecut. În cele din urmă, M.C. a menționat că a mai făcut așa ceva cu alte fete la alte priveghiuri.

30. A.C.L. a reiterat declarațiile pe care le-a dat în cursul urmăririi penale. Și-a încheiat mărturia în fața instanței cu remarcă:

„[...] Am fost întrebat de cineva din sat dacă este adevărat ce s-a întâmplat și dacă nu îmi este rușine de ce am făcut, dar am răspuns că nu este bine să fie lăsate fetele singure pe stradă.”

31. La 31 august și 28 septembrie 2007, instanța a ascultat declarațiile date de cele două prietene ale reclamantei, precum și de M.I.C. și M.C.S. În mărturia sa, Z.F. a susținut că reclamanta era speriată când s-a întors la priveghi. A menționat, de asemenea, că reclamanta era o fată cuminte, care nu ieșea cu băieții și nu mergea în baruri. M.C.S. a declarat că a auzit-o pe

reclamantă spunându-i lui M.I.C. să îi dea drumul la mână, dar acesta din urmă a refuzat.

32. În mărturia sa, M.I.C. a mai declarat următoarele:

„A doua zi dimineața ne-am dus la poliție să dăm declarații și după aceea l-am întrebat pe M.C. ce s-a întâmplat de fapt. Atunci acesta mi-a spus că a violat-o [pe reclamantă]. Nu părea prea fericit pentru faptele lui. Am mai făcut jocul acesta la un alt priveghi: trebuie să duci fata într-un loc izolat unde trebuie să fie sărutată de băiatul ales de ea. Când inculpatul [M.C.] mi-a spus că a violat-o pe victimă, mi-a spus și că a sărutat-o.”

33. La 12 octombrie 2007, Judecătoria Beiuș l-a declarat pe M.C. vinovat pentru săvârșirea infracțiunii de act sexual cu un minor și l-a condamnat la un an și 4 luni de închisoare cu suspendare. A.C.L. a fost declarat vinovat pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă de act sexual cu un minor și condamnat la un an de închisoare cu suspendare.

34. Pentru a decide astfel, instanța a observat în primul rând că în raportul de expertiză medico-legală s-a constatat că nu s-au fost depistat semne de violență pe corpul victimei. De asemenea, instanța a stabilit mersul evenimentelor din seara zilei de 13 ianuarie 2007, astfel cum au fost descrise de M.I.C., M.C.S. și M.S. A citat pasaje din declarațiile date de prietenii reclamantei, în care acestea au menționat că reclamanta nu a strigat după ajutor. În ultimul rând, instanța a concluzionat că cei doi inculpați ar fi trebuit să știe că partea vătămată nu împlinise 15 ani. Instanța nu a luat în considerare declarația reclamantei, rapoartele medicale care atestau starea ei de sănătate sau cererile sale de examinare a incidentului ca viol. A respins pretenția acesteia pentru despăgubiri civile, considerând că afecțiunile medicale descrise în rapoartele de expertiză medico-legală nu aveau nicio legătură cu incidentul în cauză. În plus, din declarațiile martorilor reieșise că reclamanta a mai făcut sex înainte de incidentul în litigiu.

35. Toate părțile la proces, inclusiv reclamanta reprezentată de avocatul său, au formulat apel împotriva sentinței Judecătoriei Beiuș. În motivele de apel, reclamanta a susținut că agresiunea sexuală comisă împotriva sa nu poate fi încadrată decât ca viol. A solicitat instanței să extindă examinarea cauzei față de M.I.C., M.C.S. și M.S., pe care îi considera complici la viol. În final, reclamanta a considerat că documentele medicale prezentate atestă în mod clar suferința sa și, prin urmare, că instanța în mod greșit i-a respins pretențiile civile.

36. La 27 februarie 2008, Tribunalul Bihor a dispus majorarea pedepselor aplicate celor doi inculpați la 3 ani de închisoare pentru M.C. și un an și 6 luni de închisoare pentru A.C.L. Tribunalul a menținut sentința Judecătoriei Bihor privind încadrarea dată infracțiunii și suspendarea executării pedepselor. De asemenea, Tribunalul a decis să acorde reclamantei 2 000 de lei românești (RON) [aproximativ 600 de euro (EUR)] pentru prejudiciul moral. Ca răspuns la motivele de recurs formulate de reclamantă, instanța a motivat:

„Trebuie menționat că victima a încercat să convingă instanța că, de fapt, nu a consimțit să întrețină relații sexuale cu cei doi inculpați și că a fost victima unui viol,

însă aceste susțineri nu au fost probate în niciun fel. Astfel, martorele Z.F. și P.A. [...] au declarat că [...] partea vătămată nu a strigat după ajutor [...] și nu le-a spus ce a pățit. [...]

Trebuie reținut de asemenea că din raportul de expertiză medico-legală [...] nu rezultă că partea vătămată a fost victima unui viol, aceasta neprezentând semne de vătămare corporală post-traumatică.”

37. Recursul declarat de reclamantă împotriva acestei sentințe a fost respins ca nefondat la 8 mai 2008 de Curtea de Apel Oradea. Instanța a declarat pe scurt că, coroborând declarația victimei cu raportul de expertiză medico-legală din 14 ianuarie 2007, se exclude existența infracțiunii de viol în cauză.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

38. Extrase din prevederile legale relevante, precum și practica relevantă a instanțelor naționale, sunt prezentate în detaliu în *M.G.C. împotriva României* (nr. 61495/11, pct. 30-37, 15 martie 2016, nedefinitivă).

39. În plus, Guvernul a prezentat Decizia nr. 1037 din 5 aprilie 2012 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție într-o cauză privind abuzul sexual săvârșit asupra unei fete de 14 ani de către trei bărbați în condiții similare celor din prezenta cauză. Înalta Curte a menținut condamnarea inculpaților pentru viol, cu motivarea următoare:

„Pentru a reține aceasta situație de fapt, instanța a avut în vedere analiza coroborată a mijloacelor de probă administrate în cauză, respectiv declarațiile părții vătămate A.M.A., ale inculpatului B.A., ale martorilor [...], declarațiile date de numiții P.D., R.C. și A.F. în calitate de inculpați (în copie), mențiunile procesului verbal de examinare a victimei și a mijloacelor materiale de probă, fixate prin fotografii judiciare, cercetarea la fața locului și conducerea în teren a inculpatului dar și a celorlalți autori, însoțite de planșe cu fotografii judiciare și schița de orientare, certificatul medico-legal [...], ancheta socială și adeverința școlară, raport de expertiză medico-legală psihiatrică [...], procesul verbal de conducere în teren a inculpatului și a martorului P.D., cu planșe foto, raportul de constatare tehnico-științifică privind detectarea comportamentului simulat [...]

În baza probelor administrate în cauză, instanța de fond a reținut ca reală apărarea inculpatului în sensul că nu a exercitat constrângeri directe asupra victimei. Această împrejurare însă este nerelevantă din perspectiva realizării conținutului constitutiv al infracțiunii de viol, inculpatul profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra, în condițiile în care orice posibilitate de ripostă fusese anihilată prin acțiunile celorlalți agresori care aduseseră victima într-o vădită stare de vulnerabilitate după primele acte de viol desfășurate.

Nu trebuie ignorate nici vârsta fragedă și vulnerabilitatea psihică a minorei, accentuată în mod deosebit de violul recent, toate în contextul în care s-a săvârșit fapta, respectiv noaptea, într-o zonă izolată, în condițiile unei temperaturi scăzute, victima fiind sumar îmbrăcată (fără hanorac și cu un picior desculț), elemente de natură a plasa victima într-o situație în care orice încercare de opoziție era sortită eșecului.”

III. DOCUMENTE INTERNAȚIONALE RELEVANTE

40. O descriere detaliată a documentelor internaționale relevante privind violența sexuală împotriva copiilor și femeilor poate fi găsită în *M.G.C. împotriva României* (citată anterior, pct. 38-46).

41. În ceea ce privește persoanele cu dizabilități, la 2 februarie 2005, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat Rezoluția ResAp(2005)1 privind apărarea adulților și copiilor cu dizabilități împotriva abuzului. Rezoluția recunoaște că abuzul împotriva persoanelor cu dizabilități poate, de asemenea, să ia forma abuzului sexual și a exploatării, inclusiv a violului, a agresiunii sexuale, a agresiunii indecente sau a expunerii indecente. În această privință, prevede următoarele:

„Aceste abuzuri necesită un răspuns proporțional – unul care nu reduce alegerile legitime ale persoanelor cu dizabilități, ci unul care recunoaște vulnerabilitatea și exploatarea. Prin urmare, termenul «abuz» se referă la aspecte dintr-un spectru larg, care include fapte de natură penală, încălcări ale eticii profesionale, practici care nu se încadrează în orientările convenite sau îngrijirea extrem de inadecvată. În consecință, măsurile de prevenire și de răspuns la abuzuri implică o gamă largă de autorități și actori, inclusiv poliția, sistemul de justiție penală, organismele guvernamentale care reglementează furnizarea de servicii și profesiile, organizațiile de susținere (advocacy), rețelele de utilizatori și consiliile pacienților, precum și furnizorii de servicii și planificatorii. [...]

Acestea ar trebui să încurajeze cooperarea dintre autorități și organizații în vederea identificării unor măsuri de prevenire a abuzurilor, de îmbunătățire a detectării și raportării abuzurilor și de sprijinire a victimelor.”

42. Părțile relevante din Recomandarea Rec(2006)5 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind Planul de acțiune al Consiliului Europei pentru promovarea drepturilor și a deplinei participări a persoanelor cu dizabilități în societate au următorul cuprins:

„Persoanele cu dizabilități constituie o categorie de populație variată, dar toate au în comun [...] nevoia de garanții suplimentare pentru a beneficia pe deplin de drepturile lor [...]. Există indicii că frecvența abuzurilor și a violenței comise împotriva persoanelor cu dizabilități este considerabil mai mare decât frecvența la nivelul populației în general și mai mare în cazul femeilor cu dizabilități [...].

Deși guvernele nu pot garanta că nu vor avea loc abuzuri, trebuie să facă tot posibilul pentru a oferi protecție și cele mai puternice garanții posibile [...]. Persoanele cu dizabilități care suferă acte de abuz sau de violență ar trebui să aibă acces la sprijin adecvat. Acestea trebuie să dispună de un sistem în care să poată avea suficientă încredere pentru a raporta abuzurile și a se aștepta la acțiuni în consecință, inclusiv sprijin individual. Astfel de sisteme necesită personal competent și calificat pentru a detecta și a răspunde la situații de abuz.”

43. Raportorul special al Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilitățile a declarat următoarele în raportul său din 2006 privind monitorizarea situației persoanelor cu dizabilități:

„2. Persoanele cu dizabilități la dezvoltare sunt deosebit de vulnerabile față de încălcările drepturilor omului. De asemenea, persoanele cu dizabilități sunt rareori luate

în considerare, nu au voce politică și sunt adesea un subgrup de grupuri sociale marginalizate deja și, prin urmare, nu au puterea de a influența guvernele. Se confruntă cu probleme semnificative în ceea ce privește accesul la sistemul judiciar pentru a-și proteja drepturile sau pentru a solicita repararea încălcărilor; iar accesul lor la organizații care le pot proteja drepturile este limitat în general. Deși persoanele fără dizabilități au nevoie de organisme naționale și internaționale independente pentru a-și proteja drepturile omului, există justificări suplimentare pentru a garanta că persoanelor cu dizabilități și drepturilor lor li se acordă o atenție specială prin mecanisme independente naționale și internaționale de supraveghere.”

44. În contextul Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Organizația Națiunilor Unite a publicat următoarele constatări relevante:

„Persoanele cu dizabilități riscă să devină mai des victime ale violenței sau violului, potrivit unui studiu britanic din 2004, și să obțină mai rar intervenție din partea poliției, protecție juridică sau îngrijire preventivă.

Cercetările arată că violența împotriva copiilor cu dizabilități are loc cu o frecvență anuală de cel puțin 1,7 ori mai mare decât în cazul celor fără dizabilități.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 3 ȘI ART. 8 DIN CONVENȚIE

45. Reclamanta s-a plâns că autoritățile române nu au efectuat o anchetă eficientă privind susținerile sale referitoare la viol și că și-au încălcat obligația pozitivă de a o proteja de tratamente inumane și degradante.

Articolele relevante din Convenție prevăd următoarele:

Art. 3

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

Art. 8

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private [...]”

A. Cu privire la admisibilitate

46. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. De asemenea, constată că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

47. Reclamanta a susținut că autoritățile nu au efectuat o anchetă eficientă în legătură cu acuzațiile sale de viol. Deoarece nu existau probe materiale ale agresiunii, sistemul de justiție penală înclina mai mult în favoarea făptuitorilor, nearătând nicio grijă pentru necesitatea de a o proteja ca minoră. Discrepanțele dintre probe au fost ignorate și s-a pus accent necuvenit pe lipsa de pe corpul ei a oricărui semn de violență fizică și pe lipsa opoziției ei față de făptuitori. Autoritățile nu au luat în considerare vârsta ei fragedă și starea ei fizică și psihologică sau faptul că șase bărbați adulți au participat la abuzul comis asupra ei. Această abordare i-a intensificat sentimentele de umilință, suferință și frustrare, fără să ducă la o convingere eficientă.

48. Consecințele grave ale acestei situații asupra psihicului reclamantei au fost consemnate în rapoartele medicale prezentate în cursul procedurii interne, precum și în fața Curții.

49. Guvernul a susținut că urmărirea penală a fost temeinică și efectivă. S-au făcut toate demersurile posibile pentru strângerea probelor necesare și stabilirea faptelor, iar în lipsa probei „directe” a violului, autoritățile naționale au luat în considerare toate circumstanțele cauzei. Autoritățile nu au stabilit comiterea violului. Reclamanta a dat declarații contradictorii, în timp ce făptuitorii au avut o poziție constantă pe parcursul cercetărilor. Reclamanta a fost de acord să îi însoțească pe băieți la casa părăsită și nu a cerut ajutor. În plus, diferența de vârstă dintre reclamantă și făptuitori nu era semnificativă.

50. Guvernul a mai susținut că, din exemplele de practică internă, așa cum au fost deja prezentate în cauza *M.G.C. împotriva României* (citată anterior), era evident că instanțele naționale nu cereau probe ale violenței fizice pentru a stabili existența violului și că opoziția victimei nu era considerată un element important în examinarea acestor cauze. Atunci când victima nu este atât de tânără încât actul să fie încadrat automat ca viol dar nu a împlinit încă 15 ani și a consimțit la actul sexual, legea prevede că voința victimei nu este valabilă din cauza vârstei sale fragede și încadrează actul ca infracțiunea de act sexual cu un minor. Instanțele naționale au făcut o distincție între cele două infracțiuni, reținând că imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința trebuie stabilită de la caz la caz. O fată de 14 ani s-ar putea găsi în imposibilitatea de a-și da consimțământul, în timp ce o victimă mult mai tânără ar putea avea posibilitatea de a se apăra și de a-și exprima voința.

2. Motivarea Curții

a) Principii generale

51. Curtea reamintește că obligația Înantelor Părți Contractante în temeiul art. 1 din Convenție de a asigura tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Convenție, coroborat cu art. 3, impune

statelor să ia măsuri destinate să garanteze că persoanele aflate sub jurisdicția lor nu sunt supuse relexor tratamente, inclusiv relexor tratamente administrate de persoane fizice (a se vedea *I.G. împotriva Moldovei*, nr. 53519/07, pct. 40, 15 mai 2012). Aceste măsuri ar trebui să asigure o protecție eficientă, în special, a copiilor și altor persoane vulnerabile, și să includă demersuri rezonabile pentru prevenirea relexor tratamente despre care autoritățile au ori ar trebui să aibă cunoștință (a se vedea *M.C. împotriva Bulgariei*, citată anterior, pct. 150). În cazul persoanelor aflate într-o situație vulnerabilă, inclusiv al persoanelor cu dizabilități, Curtea a hotărât că autoritățile trebuie să dea dovadă de vigență deosebită și să ofere o protecție sporită, având în vedere faptul că adesea vor fi afectate capacitatea sau disponibilitatea acestor persoane de a depune plângere (a se vedea *B. împotriva României*, nr. 42390/07, pct. 50, 10 ianuarie 2012).

52. În baza celor de mai sus, Curtea consideră că statele au o obligație pozitivă, inerentă art. 3 din Convenție, de a adopta norme de drept penal care pedepsesc efectiv violul și de a le aplica în practică prin intermediul urmării penale și trimerii în judecată efective (a se vedea *M.C. împotriva Bulgariei*, citată anterior, pct. 153, 4 decembrie 2003). În plus, în conformitate cu normele și tendințele actuale în materie, obligațiile pozitive ale statelor membre în temeiul art. 3 din Convenție trebuie văzute ca impunând incriminarea și urmărirea penală și trimeria în judecată efective a oricărui act sexual neconsimțit, inclusiv în lipsa opoziției fizice din partea victimei (ibidem, pct. 166).

b) Aplicarea principiilor sus-menționate în prezenta cauză

53. Curtea constată că autoritățile din prezenta cauză s-au confruntat cu două versiuni contradictorii ale evenimentelor. Reclamanta a susținut că a fost violată în seara zilei de 13 ianuarie 2007. Însă cei șase bărbați implicați în incident au susținut că reclamanta a consimțit să întrețină relații sexuale în acea seară. Prin urmare, sarcina principală a autorităților în cauză a fost de a stabili dacă actul sexual a fost consimțit.

54. În cauze similare, Curtea a hotărât deja că prezența a două versiuni ireconciliabile asupra faptelor necesită, în mod evident, o evaluare atentă la context a credibilității declarațiilor făcute și verificarea tuturor circumstanțelor conexe (a se vedea *M.C. împotriva Bulgariei*, citată anterior, pct. 177). Acest lucru s-ar putea realiza audiind persoanele cunoscute de reclamantă și făptuitori, ca de exemplu prieteni, vecini, profesori și alte persoane, care ar putea oferi lămuriri privind credibilitatea declarațiilor lor sau solicitând opinia unui psiholog specializat (a se vedea *I.G. împotriva Moldovei*, citată anterior, pct. 43). În acest context, autoritățile ar putea verifica, de asemenea, dacă victima avea motive să facă acuzații false împotriva presupușilor făptuitori. Curtea observă însă că, în prezenta cauză, nu s-a făcut niciunul din demersurile de mai sus în nicio etapă a urmării penale și a procesului.

55. Curtea mai observă că actele internaționale privind situația persoanelor cu dizabilități subliniază că frecvența abuzurilor și actelor de violență săvârșite împotriva persoanelor cu dizabilități este considerabil mai ridicată decât în cazul restului populației (a se vedea supra, pct. 42-44). Potrivit documentelor medicale din 15 februarie 2007, reclamanta a fost diagnosticată cu dizabilitate intelectuală ușoară. În acest context, având în vedere natura abuzului sexual săvârșit asupra reclamantei, existența unor mecanisme utile de detectare și de raportare a unor astfel de acte era esențială pentru aplicarea eficientă a legilor penale relevante și pentru accesul reclamantei la căi de atac adecvate (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Juppala împotriva Finlandei*, nr. 18620/03, pct. 42, 2 decembrie 2008). Într-adevăr, Curtea apreciază că lipsa unei anchete penale corespunzătoare sau lipsa unui răspuns judiciar corespunzător în legătură cu plângeri privind abuzul sexual comis asupra copiilor sau a altor persoane vulnerabile, precum persoanele cu dizabilități intelectuale, creează un fundal de impunitate care ar putea constitui o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului în temeiul art. 3 din Convenție.

56. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că dizabilitatea intelectuală a reclamantei, confirmată de documente medicale, a pus-o într-o stare sporită de vulnerabilitate și impunea atât organelor de urmărire penală, cât și instanțelor naționale să dea dovadă de diligență sporită în analizarea declarațiilor reclamantei (a se compara cu *B împotriva României*, citată anterior, pct. 57). Într-adevăr, ar fi trebuit să se acorde o atenție deosebită examinării validității consimțământului reclamantei față de actele sexuale, în raport cu dizabilitatea intelectuală ușoară a acesteia. Se pare însă că niciuna din circumstanțele personale ale reclamantei – precum vârsta fragedă și starea sa de dezvoltare mintală și fizică – sau din circumstanțele în care a avut loc incidentul – pe timp de noapte, pe vreme rece, precum și numărul de bărbați implicați – nu a fost luată în considerare de procurorii sau judecătorii care s-au pronunțat în cauză.

57. Concluziile formulate de procuror și de instanțele naționale par să se fi bazat doar pe declarațiile prezumtivilor făptuitori, coroborate cu faptul că reclamanta nu prezenta pe corp semne de violență și nu a strigat după ajutor ori nu le-a spus imediat prietenelor sale despre pretinsul abuz (a se vedea supra, pct. 34 și 36). În acest context, Curtea observă multitudinea de măsuri de urmărire penală întreprinse în exemplul de jurisprudență națională prezentat de Guvern (a se vedea supra, pct. 39).

58. Având în vedere elementele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile au pus un accent nejustificat pe lipsa de probe privind rezistența opusă de reclamantă și nu au adoptat o abordare adaptată la context în cazul de față (a se vedea *M.C. împotriva Bulgariei*, citată anterior, pct. 182). Conduita autorităților a fost agravată de faptul că instanțele naționale nu au dispus nicio evaluare psihologică în vederea obținerii unei analize de specialitate a reacțiilor reclamantei din perspectiva vârstei acesteia. În același timp,

dovezile medicale numeroase ale traumei suferite de reclamantă în urma incidentului în cauză nu au fost luate în considerare deloc de către autorități.

59. În final, Guvernul a susținut, printre altele, că reclamanta a dat declarații contradictorii în fața autorităților. Însă Curtea observă că reclamanta, în declarațiile pe care le-a dat pe parcursul urmăririi penale și al procesului, nu a făcut decât să dea clarificări la declarația inițială, dată imediat după incident. Cei care par să fi revenit asupra propriilor declarații au fost M.C. și M.I.C. (a se vedea supra, pct. 14, 22 și 26). Cu toate acestea, din dosar nu este clar dacă autoritățile au făcut demersuri pentru a verifica credibilitatea acestora sau mersul evenimentelor în versiunea celor doi bărbați.

60. Având în vedere cele de mai sus, fără să se pronunțe cu privire la vinovăția lui M.C., A.C.L. și V.F., Curtea constată că urmărirea penală în cauza reclamantei nu a îndeplinit cerințele inerente obligațiilor pozitive ale statelor de a aplica efectiv un sistem de drept penal care pedepsește toate formele de viol și abuz sexual.

61. Considerentele de mai sus sunt suficiente pentru a permite Curții să constate încălcarea obligațiilor pozitive ale statului pârât în temeiul art. 3 din Convenție. Având în vedere această concluzie, Curtea hotărăște, de asemenea, că art. 8 din Convenție nu ridică nicio problemă separată (a se vedea *I.G. împotriva Moldovei*, citată anterior, pct. 45).

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

62. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

63. Reclamanta a solicitat 30 000 euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

64. Guvernul a susținut că suma solicitată este excesivă.

65. Curtea consideră că reclamanta a fost cu siguranță supusă unei suferințe și traume psihice cauzate, cel puțin parțial, de deficiențele demersului autorităților în prezenta cauză. Pronunțându-se în echitate, Curtea acordă reclamantei 12 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

66. Reclamanta nu a solicitat rambursarea cheltuielilor de judecată. În consecință, Curtea nu acordă nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

67. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că statul pârât și-a încălcat obligațiile pozitive în temeiul art. 3 din Convenție;
3. *Hotărăște* că nu se ridică o problemă separată în temeiul art. 8 din Convenție;
4. *Hotărăște*
  - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 12 000 EUR (douăsprezece mii de euro), care trebuie convertită în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
  - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.
5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 24 mai 2016, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulamentul Curții.

Marialena Tsirli
Grefier

András Sajó
Președinte